

เอกสารเผยแพร่
ประชาสัมพันธ์
ความรู้เกี่ยวกับ

ลักษณะแถบจำลอง เครื่องราชอิสริยาภรณ์
เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย

ลำดับที่	ชื่อเครื่องราชอิสริยาภรณ์	ลักษณะแถบจำลอง คู่	ลักษณะแถบจำลอง เดี่ยว
1	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)		
2	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.) เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)		
3	จักรดาราภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.)		
4	จักรดาราภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.) จักรดาราภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.)		
5	ศรีตาราภรณ์มงกุฎไทย (ส.ม.) จักรดาราภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.)		
6	ศรีตาราภรณ์ช้างเผือก (ส.ช.) ศรีตาราภรณ์มงกุฎไทย (ส.ม.)		
7	ทวีตาราภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.) ศรีตาราภรณ์ช้างเผือก (ส.ช.)		
8	ทวีตาราภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.) ทวีตาราภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)		
9	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) ทวีตาราภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.)		
10	ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.) ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)		
11	มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.) ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)		
12	มหาวชิรมภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.) มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.)		

เครื่องราช อิสริยาภรณ์

งานบริหารงานบุคคล
สำนักงานปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลคู่งพงษ์

ประวัติเรื่อง เครื่องราชอิสริยาภรณ์

เมื่อลัทธิจักรวรรดินิยมตะวันตกเริ่มเข้ามาคุกคามประเทศตะวันออกมากขึ้นเรื่อยๆ นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างหนึ่งในสยามประเทศ อันเป็นจุดกำเนิดของสิ่งประดับตกแต่งกับเสื้อที่เป็นเครื่องแสดงยศศักดิ์และบ่งบอกถึงฐานะ หรือตำแหน่งหน้าที่ของผู้ที่ใส่ประดับอยู่โดยเครื่องประดับเสื้อเพื่อแสดงยศศักดิ์นี้มีแบบอย่างมาจากชาวยุโรปเมื่อหลายร้อยปีก่อนที่มีความเป็นมาว่าแต่เดิมใช้เป็นเครื่องหมายในหมู่คณะพวกผู้ดีที่ปฏิบัติกิจทางศาสนาเดียวกันจนกระทั่งเมื่อเกิดสงครามครูเสดเพื่อแย่งชิงดินแดนปาเลสไตน์ ที่ชาวคริสต์ถือว่าเป็นถิ่นกำเนิดของพระเยซู หรือค่อนพ้นจากการครอบครองของชาวมุสลิมบรรดากษัตริย์และผู้มียศศักดิ์ทั้งหลายในยุโรปได้พากันรับอาสาไปเป็นทหารครูเสดกันหลายประเทศพระสันตะปาปาแห่งกรุงโรม จึงคิดทำเครื่องหมายให้แก่บรรดาทหารอาสา หรือที่เรียกกันว่า อัศวินนักรบ ด้วยการใช้รูป “กางเขน” เพื่อแสดงถึงความเป็นพวก ฝ่าย หรือ คณะเดียวกันให้ปรากฏ โดยมีการเรียกคณะของแต่ละคณะว่า “Order”

หลังสงครามยุติลง มีการนำเครื่องหมายกางเขนมาตกแต่งให้มีรูปแบบต่างกันไปตามชั้นยศ เป็นเครื่องหมายแสดงตำแหน่งหรือความกล้าหาญหรือเป็นบำเหน็จความชอบที่กษัตริย์พระราชทานให้ สิ่งเหล่านั้นจึงกลายมาเป็น “เครื่องราชอิสริยาภรณ์” เพราะได้รับมอบจากกษัตริย์ โดยใช้คำ “Order” แทนความหมายว่า “ตระกูล” ของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งเป็นเครื่องประดับอาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน อาทิ The Order of Avis ของโปรตุเกสที่เป็น เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลแรกและเก่าแก่ที่สุดในยุโรป มีมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 17 ก่อนที่อาณาจักรสุโขทัยจะเริ่มก่อตั้งขึ้น

ในเอเชีย สยามนับเป็นประเทศแรกที่มีการใช้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามอย่างสากล ด้วยความใฝ่ใจศึกษาวัฒนธรรมและประเพณีตะวันตกของ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงมีพระราชดำริจะสร้างเครื่องหมายแบบชาวตะวันตก จากแบบของสิ่งที่เป็นเครื่องหมายแทนพระองค์ ได้แก่ ลวดลายของตราพระราชลัญจกรไอรพาด ซึ่งเป็นตราประทับบนหนังสือราชการ และจากแบบของสิ่งที่เป็นมงคลเดิมของไทย ได้แก่ พลอย 9 ชนิด หรือ ที่เรียกว่า นพรัตน์ มาประยุกต์เข้าด้วยกันกับตราประดับเสื้อเพื่อแสดงเกียรติยศ ที่ชาวตะวันตกเรียกว่า Star โดยได้ทรงบัญญัติคำว่า “ตรา” ขึ้นมาใช้ เรียก ส่วนประกอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย ตั้งแต่ชั้นที่ 2 เป็นต้นไปจนถึงชั้นสายสะพาย และใช้มาตรการจนทุกวันนี้ แต่ยังคง ถือว่าเป็น “เครื่องราชอิสริยาภรณ์” เพราะโดยมากสร้างขึ้นสำหรับพระราชทานแก่พระราชวงศ์ ส่วน “เครื่องสำคัญยศ” ที่เป็นของขุนนางมีไม่มากนักและถือว่าเป็นต้นเค้าเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยปัจจุบัน เช่น คารานพรัตน์ เป็นต้นเค้าของเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตน์ราชวราภรณ์ คาราข่างเผือกเป็นต้นเค้าของเครื่องราช อิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก เป็นต้น

ชนิดของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่เสนอขอพระราชทานประจำปี

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ส่วนราชการเสนอขอพระราชทานให้แก่บุคคลต่าง ๆ เป็นประจำปี ในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ประกอบด้วย

1. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
2. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย
3. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์
4. เหรียญจักรพรรดิมาลา

ลำดับชั้นของเครื่องราช

การประดับแพรแถบย่อตามลักษณะ

